

Na drugi strani si Nemčija sama ne more pomagati. Že pred vojno je pridelala komaj 80% potrebnega živeža doma. Sedaj, ko so odcepili vzhodne pokrajine in ko se je natočilo toliko drugih Nemcev v zahodne pokrajine, pridelava Nemčija

komaj 35% potrebnega živeža. Zato ni mogoče reči, da si bodo ljudje pomagali s črno borzo, temveč če jim na živilske nakaznice ne dajo, bodo morali umreti od lakote. In to se tudi že dogaja. Lačni ljudje so pa najboljši teren za vsako revolucijo in nasilje. Zato opozarja sv. oče, da mednarodna varnost ne more imeti drugega trdnega temelja nego le telesno in moralno zdravje narodov, pravičen red na znotraj in na zunaj normalne odnose s sosedstvom. Treba je, da voditelji narodov to uvidijo, kor morda se jim sedaj nudi zadnja prilika, da mirnim potom poravnajo svoje spore.

NA MADŽARSKEM je ruski okupator izbral svoj položaj, vrzel vlado malih posestnikov, razdvojil to protikomunistično stranko s tem, da je zaprl njerega glavnega tajnika Bela Kovácsa pod pretezo »veleizdaje« in se pripravila, da potom novih »svobodnih« volitev, kakor so že bile v Poljski in Romuniji, izroči tudi na Madžarskem državno krmilo v komunistične roke. Naši bralci bodo gotovo sami uganili, zakaj se tako mudi. Blizu so čas, ko bodo mirovne pogodbe ratificirane in ko se bodo morale okupacijske čete umakniti iz premaganih držav. Zato hiti kukavica odlagati svoja jajca v tuja gnezda.

V KANADI se teh tujih jajčk otepajo bolj korenito. Postali so pozorni zlasti vsled tega, ker se je odpeljalo kar 500 Jugoslovancev, ki so kanadski državljani, v svojo prvotno domovino. Listi ugibajo, zakaj so šli tja. Eni pravijo, da gre za obisk sorodnikov, drugi, da gre do Kanadčani na obnovitveno delo, tretji pa trdijo, da gre do komunistične šole, ki naj bi jih izobrazila za spretne propagandiste komunizma po njih povratku v Karado. List »Canada« piše, da upa na popolno ozdravljenje teh ljudi, ki gre do gledat ta čudežni raj komunistične države. Komisija državne zbornice za človečanske pravice in za temeljne svoboščine pa

pripravlja v Kanadi zakonski predlog, ki bo komunistično stranko proglasil za protipostavno in jo v državi prepovedal.

V ZDA je ugotovila komisija državne zbornice, da je bila stavka v mornarskih tvornicah leta 1941 uprizorjena od ameriških komunistov ravno takrat, ko je Sovjetska Zveza postala prvi kolaboracionist Hitlerjeve Nemčije in je podpisala z njo nenapadno pogodbo ter se obvezala pomagati Nemčiji z uvozom živeža in vojnega materiala.

V AMERISKEM SENATU so na sv. Reš. Telesa dan — tega praznika tam nimajo — izglasovali ratifikacijo mirovnih pogodb z bivšimi Hitlerjevimi pomagači s 70 glasovi proti 10. Manjkata še ratifikaciji Sovjetov in Francije, ki pa najbrž ne bosta dolgo odlašali, ko se je Amerika odločila za to. Ko bodo vse ratifikacijske listine položene na pristojnih mestih — za Italijo je določen Pariz —, bodo nastopili ti isti trije meseci, ki jih imajo okupacijske čete na razpolago, da se umaknejo iz bivših sovražnih držav. Le STO dela izjemo, ker bodo tuje čete ostale na Tržaškem, dokler bo hotel guverner, ki pa še vedno ni imenovan.

Pri tem je zanimivo to, da meja med Italijo in Jugoslavijo pri Gorici še zdaj ni točno določena. Razmejitvena komisija se namreč ni mogla zediniti, ali naj besedilo mirovne pogodbe pomeni le *vas Solkan ali katastrofalno občino Solkan* z njenimi zemljišči in polji. O tem bo odločala višje komisija, ki jo mirovna pogodba predvideva s sedežem v Rimu.

LETINA kaže v Evropi bolj klavarno zaradi dolgega spomladanskega dežja in mraza, v Združenih državah pa bo prekosila vsako pričakovanje. Trdijo, da še nikdar ni bila tako obilna, odkar obstoji ta državni kolos. Dobro je zlasti to, da imajo Amerikanci tudi usmiljeno človeško srce, ki je že nešteto krat prišlo na pomoč stradalajočemu človeštvu, celo svojim idejnimi in gospodarskim nasprotnikom.

SVETOVIŠARSKA MATI BOŽJA

v Slovenski Benečiji

Beneški Slovenci najrajši romajo na Sv. Višarje. Če le more, gre vsak odrasel ben. Slovenec enkrat na leto čez Bovec peš na to težko božjo pot. Vojna je ta romanja zelo otežila ali prekinila. Aljudje so se le naprej izpraševali: Kdaj pojdemo spet na Sv. Višarje? Benečan pa ne more živeti brez Marije in zato roma vsako leto vsaj trikrat na Staro goro, enkrat na Sv. Višarje in tu pa tam tudi na Sv. goro ali na Barbano.

Letos pa se je zgodilo, da je prišla med svoje Benečane svetovišarska Mati božja sama, t. j. njen milostni kip. To pa se je zgodilo tako.

V Landarju je bil desetdnevni misijon in dva misijonarja sta z dovoljenjem cerkvene oblasti pripeljala s seboj kip svetovišarske Matere božje. Novica, da prihaja Marija, se je brez vsake reklame in oznanila kakor blisk raznesla po vsaj Nadiški dolini. V nedeljo 27. aprila ob treh popoldne se je zbrala na meji omenjene župnije velikanska množica vernikov. Ko so štirje duhovniki dvignili s cvetjem okrašeno nosilnico s kipom Matere božje, so bili vsi navzoči ginjeni do solz.

(Ko beremo o solzah v taki zvezi, se nam vedno vriva misel: da bi to le ne bila samo verska solzavost, ki je je povsod po svetu več kot globokega verskega prepričanja! Bolj kot verske sentimentalnosti nam je danes treba prepričanja in iz njega izvirajočih krepkih dejanj. Verniki naj se pogumno postavijo za Boga in zanj radi tudi delajo in kaj trpijo. Podpirajo naj katoliški tisk in so odločno uprejo pogubnim zmotam, ki zastrupljajo narode. — Solze včasih pretakajo tudi komunistično navdahnjeni verniki, ki podobno skoraj po božje častijo, a božje namestnike kamenjajo in zaničujejo! To ni napisano za Beneške Slovence, ki jih zelo visoko cenimo, ampak za vse, ki bodo to brali, da si malo izprašajo vest, kako je z njimi. Op. ur.)

Razvila se je veličastna procesija po štiri kilometre dolgi in s slavloli okrašeni cesti skozi Bijac in

Tarce do krasne landarske cerkve. Posebno lepo je bilo, da so tudi moški po vsej poti zelo pobožno in glasno molili rožni venec. Vsa dolina je odmevala od Marijinih pesmi. V cerkev je mogel le del vernikov. Neki profesor iz Vidma je pozdravil Marijo v imenu ljudstva in nato je bila prva misijonska pridiga. Po slovesnosti se ljudstvo ni hotelo raziti, dokler ni dal g. župnik iz Zabnice poljubovati svete podobe. Samo poljubovanje je trajalo dve uri — pozno v noč.

Novica, da je svetovišarska podoba v Landarju, se je raznesla po vsej Benečiji, po Furlaniji in po Brdih. Naval romarjev z vseh krajev je zadnje dni misijonarje in duhovnike tako upehal, da niso mogli vzdržati; nekatere dneve niso prišli vsi spovedanci na vrsto.

V sredo 7. maja so morali misijonarji kar skrivaj oditi s podobo svetovišarske Marije, da se rešijo vedno naraščajočega navala romarjev. Marija je pomagala misijonarjem do prav izrednega uspeha.

Zmagoslavni pohod Matere božje po Benečiji pa še ni končan. Verniki iz južne Nadiške doline so si iprosili, da oi smeli tudi oni imeti milostno podobo v svoji sredi.

In res so podobo zopet prinesli in daljnji Zabnice. Na vnebohod so jo spremljali od staroslavne cerkvice sv. Marka pri Lipi v veličastni procesiji v šempetersko župno cerkev. Vsa pot je bila v cvetju. Od sobote na nedeljo 18. maja je bila polnočna sv. maša s skupnim sv. obhajilom za moške. V nedeljo ob desetih so jo prenesli v procesijo v Brnas, kjer so bila velike slovesnosti. V popoldanskih urah se je razvila nova procesija, ki je spremljala milostno podobo v Ažlo, kjer je bila sprejeta z velikim navdušenjem. V torek so kip spet odpeljali v Zabnice.

Tisti, ki so bili priče teh verskih manifestacij v Benečiji, so se pričeli, da se zastojni trudijo brezbožne, da bi iz aree beneških Slovencev izruvali vero. Narod, ki ljubimarijo s tako prisrčno otroško vdanostjo kot oni, bo ostal zvest

DOMAČE NOVICE

Procesija sv. Rešnjega Telesa v Gorici

Pri letošnji procesiji sv. Rešnjega Telesa je bilo na splošno morda se več udeležbe kot lansko leto, toda nepričakovana ploha pred procesijo in nevarnost, da se dež spet utije, vsled česar so pot skrajšali, sta povzročila, da se ni izvršila tako brezhibno, kakor bi bilo želeli.

Za vse je bilo zelo izpodbudno, da se je procesija udeležil g. deželni predsednik Hugues. Z veseljem smo opazili, da so se udeležili procesije slovenski šolski otroci z nekaterimi učiteljicami, vendar ne v tolikem številu kot lani. Italijanskih šol ni bilo videti. Namesto naštevaja in popisovanja skupin, ki so se udeležile te verske manifestacije, ki bi morala biti največja v letu, naj nam bo kot katoliškemu glasilo dovoljeno, da napišemo nekoliko misli, ki bi jih bilo treba uvaževati, ako naj taka prireditve rodi vse začelene duhovne sadove.

1. Taka procesija se mora organizirati s prav tako skrbnostjo, kakor se organizirajo katke velike državne ali narodne proslave. Načrt mora biti do podrobnosti izdelan in vsaka družba in skupina mora prav natčno vedeti, kje je njeno mesto v procesiji in kje se njeni člani zbirajo. Premetavanje in zapostavljanje skupin moti in žali.

2. Pri procesiji mora sodelovati večje število izkušenih rediteljev, ki se morajo za svojo službo dobro pripraviti in že vnaprej medsebojno dogovoriti o vseh podrobnostih razvoja procesije. Reditelji morajo biti v trajni zvezi kot voditelji katke armade.

3. Vsaka skupina ali družba mora že vnaprej javiti svojo udeležbo glavnemu ceremoniarju stolne cerkve, ki ji določi prostor v sprevidu. In tega reda se morajo vsi držati. Ali je narodnost pravi kriterij pri določanju reda? Mislimo, da ne.

4. Udeleženci procesije se ne smejo med procesijo ozirati nazaj, ampak morajo gledati na udeležence pred seboj in tako poskrbeti, da se procesija ne trga, kar je velika napaka. Tega pravila se mora držati predvsem duhovščina, kajti najslabše je, ako se kar naenkrat znajde sredi ceste Najsvetejše brez spremstva. Če kaka skupina med procesijo pohiti, je to manjša napaka, kakor če se sprevod pretrga.

5. Godba bi ne smela biti predaleč od središča procesije. Igrati bi pa morala cerkvene napeve. Najlepše bi bilo, ako bi godba spremljala petje, ki bi moralo postati s takim spremljevanjem tako veličastno, da bi se vsako srce dvignilo in navdušilo za evharističnega Jezusa.

6. Pot in program procesije naj bi bila vsako leto ista, da se uveljavi ZDRAVA TRADICIJA, ki je pri teh rečeh tako važna. Upoštevajo naj se pa pri tem želje ljudstva, da bo sodelovalo z navdušenjem.

7. Število udeležencev in več ali manj pobožnih gledalcev pri goriških procesijah ni v nobenem pravem razmerju z okrašenimi hišami ob poti, koder se procesija vije. Mestni prebivalci sprejemajo Kristusa kot nekakega tujega viadurja, ki je slučajno in nenapovedan prišel v mesto. Dostojno okrašene hiše so prava redkost, kar je za naše mesto zelo nečastno. — Ne vemo, kake blagoslove naj evharistični Bog daje ljudem, ki ob svetnih prilikah krasijo okna in hiše z nešteti zastavami, a so njihovi domovi kot zakleti gradovi, ko pride Jezus mimo. Kako lepo bi bilo, ako bi se z vsake hiše tresilo na procesijo cvetje, kakor se je z bivšega ljudskega doma. Upajmo, da je ta gorečnost prihajala iz same ljubezni do Gospoda. — Pa vsej poti procesije bi pa ne smelo biti okna, ki ne bi nosilo vsaj katkega znamenja vdanosti do Jezusa. To mora postati

katoliški Cerkev tudi v primeru hudih preizkušenj.

In prav to od srca vošči naše uredništvo dragim bratom po krvi in veri tam ob Nadiži, katere prosim, naj se še oglasijo v našem listu, ki želi biti glasnik vseh narodno in versko zavednih Slovencev.

ti drugače! Skrbimo vsi za to!

8. Zeleti bi bilo, da bi se na kakem trgu zbrala vsa množica, ki se je udeležila procesije, in bi se tam prav slovesno podelil sveti blagoslov vsemu mestu. Sedaj so vije procesija tako, da mnogi udeleženci Najsvetejšega sploh ne vidijo in ne vedo, kdaj se blagoslov podeli. Pri blagoslovu bi se moralo dati kako znamenje, ki bi ga slišali vsi.

9. Vsaka skupina naj skrbi, da se predhodno nauči lepo skupno moliti in peti, da bo njeno petje zares spodbudno in ne morda le neurejeno blebetanje in razglašeno vpitje, ki ne dela časti ne nji ne Kristusu. V tem pogledu so se nekatere skupine še dobro izkazale, med njimi tudi Slovenska deklška Marijina družba. — Tudi slovenski molili in fantje so lepo molili in peti. Tako naj bi napravile tudi vse druge skupine.

10. K evharističnim procesijam ne spadajo ne kot gledalci ne kot udeleženci taki ljudje, ki jih uho in srce boli, ako kdo proslavlja svojega Boga z molitvijo in petjem v svojem jeziku. NEKAJ TAKIH KRŠČENIH POGANOV JE Z MEDKLJIČI ZALILLO SLOVENSKE VERNIKE. Kristus je Bog Pravice in Ljubezni in gotovo z žalostjo gleda na take ljudi, ki se pri evharistični procesiji gojijo čustva sovraštva do krščanskih bratov, druge narodnosti. — Za krščansko srce ni lepše stvari, kakor če vidi, da so verniki raznih narodov združeni v skupni ljubezni do Jezusa — in ga vsak po svoje pobožno častijo.

To smo napisali z iskreno željo, da bi se pri prihodnji procesiji od organizatorjev in udeležencev uvaževalo. Toda te nasvete naj si vzamejo k sreči ne le v Gorici, ampak povsod po naši deželi, kjer hočejo, da bodi procesija sv. Rešnjega Telesa to, kar bi morala biti: največja manifestacija vere in ljubezni do evharistične skrivnosti, ki naj povzdigne k Bogu in Cerkev tudi take ljudi, ki ne hodijo v cerkev, a so vendar ohranili srce še dovoljno za blagodejne vtise lepo urejene, resne, pobožne in mogočne verske manifestacije.

Ura čiščenja

V četrtek pred praznikom presv. Srca Jezusovega bo v goriški stolnici od 9. do 10. ure slovesna pridigana ura čiščenja.

Una buona parola per te,

• MESSAGGERO VENETO •

Dne 7. junija si objavil pod naslovom »Battute polemiche« članek, ki bi bil razumljiv samo v kaki TOTALITARNO KRIVICNI DRŽAVI. Povej, kako naj se Slovenec zadrži pri procesiji, da ne bo žalil tvojega nacionalnega šovinizma. Morda se celo sam sramuješ svoje ga pisanja, a si ga objavil, ker si mislil, da je tvoj dopisnik na tem polju, ki ni tvoje, merodajen. — Opozarjamo te, da tudi on ni merodajen, ker se zdi, da ne razume niti tvarine prvega razreda krščanskega nauka.

Poleg vse nevednosti pa razodeva njegovo pisanje tako surovost srca, ki bo pripravila še tebe ob ugled dostojnega lista, ako mu boš še kdaj odprl svoje predale.

Ker ne zaupaš goriški kuriji, (saj govoriš o »deplorablem dispozičionem della Curia«) vprašaj RIMSKO kurijo, ali smo mogli bolj milo odgovoriti na tvoj strastni napad na vse slovensko ljudstvo sploh in še posebej na slovensko duhovščino.

Ne hujšaj k sovraštvu, ako ne češ delati škode tudi italijanskemu narodu samemu! Uči se iz zgodovine zadnjih let!

VOLČE

Ob priliki 25-letnice, odkar je v tej župniji g. župnik Kodermac, smo prešli še en dopis. Iz njega navedemo nekaj odstavkov.

»Ko je bila vsepovsod prepovedana slovenska beseda, je on skrbel za naše male otročice v materinem jeziku. Preuredil je gospodarsko poslopje poleg župnišča v kapelico in dvorano, v kateri je poučeval naše najmanjše verouk v našem jeziku in gojil v njih narodni čut. Priredil je skromne prireditve kljub vsem težkostim in tako vršil vztrajno in neumorno kulturno delo.

Tudi navadnega telesnega dela se ni sramoval. Za podružnico na Mengorah, ki je bila v prvi svetov-

ni vojni porušena, je sam napravil učrte, vodil vsa dela in dnevno tu in sam zavihal rokave ter prijel za izčno delo. Njegova zasluga je, da imamo ponovno postavljeno romarsko cerkev iz časov tolmarskih puntov. Lčna je in lepo poslikana.

Zasluge ima tudi na gospodarskem polju. Prevzel je domačo hramnico in jo vodil do letos v polno zadovoljstvo vaščanov in okoličanov. Vsled njegovega spretnega vodstva je ena izmed onih redkih hramnic, ki je ostala trdna in je mnogim pomagala iz raznih nadreg in da so obdržali svoje domove.

Gospod Kodermac Alojzij je srecen značaj: delaven, vesel, zmogljiv organizator in izredno praktičen. Zastavlja je svoje znanje tam, kjer je bila potreba največja. Z nami je preživel vsa leta po prvi vojni in prestal marsikaj bridkega celo od strani nekaterih takih vaščanov, ki jim je pomagal, če je le mogel. Hvaležni farani mu kličemo ob njegovi 25. obletnici pastirovanja v volčah: »Bog Vas podpiraj, da bi premagal vse ovire, nadaljeval doseganja dobra dela in ostal med nami čit in zdrav do pozne starosti.«

Farani Iz te fare nam piše neka pobožna oseba o božjih poteh po Slovenski Benečiji. Romarjem, ki obiščejo Staro goro, priporoča, naj si ogledajo lepo cerkev v Spodnjem Brnasu.

»Slovensko sirotišče«

ki je posvečeno sv. Družini, vstaja že spet na veliko veselje slovenskega, pa tudi italijanskega ljudstva, ki je z nami obžalovalo kruto dejanje, s katerim je bil zavod l. 1930. po krivici in brez vsakega vzroka zatrt. Če šolske sestre, ki so v njem izvrstno delovale, so se vrnile dne 16. maja in že urejujejo vse, kar smo utegnili rešiti ali na novo kupiti v tej strašni draginji. To bo že tretja otvoritev tega lepega zavoda, ki je sicer le malo let deloval v miru, pa ma v vseh poklicih pokazati na odlične može in mladenice, žene in mladenke, ki so se vzgajale v njem. Bog daj, da bi »Sirotišče« moglo kmalu doseči višino, ki je doseglo l. 1930, ko je vladni referent poročal vladi, da mej vsimi dobredelnimi zavodi v Julijski Krajini najlepše posluje »Slovensko sirotišče« v Gorici. Takrat je bilo zatrto.

Zahvaljujemo se prav srčno vsemu dobrotnikom in prijateljem!

»Mlada setev« v težavah

Revija »Mlada setev« se nahaja v težkih finančnih težavah. Velika škoda bi bila, da bi morala prenehati ta naša edina demokratična kulturno-leposlovna revija na Primorskem. Zato pozivljamo vse zavodne demokratične Slovence na Primorskem, naj se za »Mlado setev« zavzamejo in ji po svojih močeh prispejajo na pomoč. Prispevke sprejema tudi »Slovenski Primorac«.

ORTOPEDIK
NICOLA BECCI
TORINO - VIA REGGIO 8
Specialist za odstranitev

K I L E
brez operacije

osebno znan v naši pokrajini objavlja eno izmed toliko zahtevalnih pisem:

Cenjeni gospod N. Becci.
»Kozl 25 let sem trpel na dveh velikih kilah, sem vsako leto izmenjaval navadni kilni pas, toda brez kakršnega koli izboljšanja. Ves obupan sem dočkal starosti 74 let, ko so mi končno nasvetovali, naj se obrnem na vas, ki ste mi s svojim popolnim aparatom v kraitem času popolnoma odstranili obe kili.

Zagotavljam vam, da vas bom ob vsaki priliki toplo priporočil.

Milkovich Egidio, upokojenec
Ulica Garibaldi 34b, Opaticja

Ortopedik bo sprejemal v:
Tržiču: v torek 17. junija, hotel Montecitorio;
Trstu: v sredo 18. in v četrtek 19. junija, hotel Continental;
Gorici: v petek 20. junija, v hotelu Unione.

Darovi

Dva srečna o priliki svoje poroke v čast M. B. 2000; (Voščeno jima obilo božjega blagoslova.) N. N. s Kobarškega 1000; starši kanalskih birmancev 500; v dober namen V. S. 150; N. N. iz tovarne Anhova, da bi S. P. še dolgo živel, 50; dekle iz cone B 400. Bog povrni!

Odgovorni urednik
Dr. BONAVENTURA MAHNIC
Tisk. G. Iucchi - Gorica
Tiskano z dovoljenjem A. I. S.